

UPUTSTVO ZA APLIKANTE: RODNA PERSPEKTIVA¹

Uključivanje rodne perspektive kao sredstva za postizanje rodne ravnopravnosti je bitno pitanje tokom celog EJA programa za Kosovo. Uključuje razmatranje potreba i situacija za žene, devojčice, dečake i muškarce u dizajniranju, primeni, nadzoru i proceni programa/projekata. Rodna perspektiva podrazumeva procenu o tome koliko svaka usluga, projekat, proces, politika, aktivnosti i odluka imaju uticaja na svaki deo zajednice, muškarce i žene.

Ovo kratko uputstvo pruža neisključivu listu pitanja za koje bi zainteresovani aplikanti mogli razmisliti i razmotriti prilikom dizajniranja, implementacije, nadgledanja i evaluacije svojih projekata/programa.

RODNA ANALIZA je prvi korak koji bi trebalo da se sprovede u cilju ispitivanja odnosa i nejednakosti između žena i muškaraca, dečaka i devojčica i njihovog stanja i položaja u društvu. To treba da uključuje: uloge i odgovornosti, identitet, potrebe, prioritete i interese; podelu rada, pristup i nadzor nad novcem, moći i resursima. Rodna analiza trebala bi primeniti teorijski okvir unakrsnih sektora da istakne više načina na koje je ciljna grupa uskraćena na osnovu rodnog identiteta, etničke pripadnosti, kulture, starosnog doba, rase, klase, invaliditetu, seksualnoj orijentaciji, religiji itd.

Pol - razvrstani podaci trebalo bi da se prikupljaju tokom sprovođenja programa/projekta kako bi se aplikanti informisali i usmerili na reagovanje na uočene razlike tokom implementacije.

Nekoliko pitanja koja treba razmotriti tokom dizajna i primene programa/projekta:

¹ Informacije predstavljene u ovim uputstvima zasnovane su na Sida rodnoj analizi KCSF-a i interne politike o integraciji rodnih pitanja KCSF-a.

Rodna analiza – Ključne reči koje treba zapamtiti

- Podaci razvrstani po polu
- Učešće i zastupljenost
- Pristup, kontrola i prednosti resursa
- Strateške i praktične potrebe žena i devojaka i muškaraca i dečaka
- Norme, vrednosti, tradicija, vidljiva i nevidljiva diskriminacija, stereotipi
- Trostruke uloge (kod kuće, na poslu i u zajednici)
- Ljudska prava
- Ukrštajući sektori (etnička pripadnost, starosna dob, posebne potrebe, rasa, seksualna orijentacija, kultura, obrazovanje, društvena klasa, itd.)

- Pre nego što krenete sa izradom projekta/intervencije da li uzimate u obzir karakteristike vaše ciljne grupe?
- Kako vaša intervencija ostvaruje uticaj na žene i muškarce?
- Da li žene i muškarci imaju jednak pristup zakonu u stvarnosti?
- Da li uzimate u obzir različite životne stvarnosti žena i muškaraca?
- Da li uzimate u obzir rodne uloge i društvene norme i kako one utiču na žene i muškarce i kako se to može odraziti na projekat?
- Da li smatrate da u zavisnosti od sprovedene rodne analize zavisi da li je predloženi program ili projekat relevantan za ciljnu grupu?
- Da li predložene aktivnosti doprinose primeni rodnih stereotipa ili ih izazivaju?
- Da li ste prilikom dizajniranja aktivnosti uzimali u obzir prepreke i poteškoće sa kojima bi se žene i/ili

Za više informacija o rodnoj perspektivi pogledajte Sida [Gender Toolbox](#).

Kofinansiran od:

muškarci mogli suočiti da bi mogli prisustvovali?

- Da li su planirane aktivnosti/sastanci za vreme i mesta kada i gde žene mogu da učestvuju? Da li su žene i muškarci bili pitani kada i gde je pogodno vreme za sastajanje?
- U koje doba/kog dana u nedelji ste dogovorili svoj događaj/aktivnost? Da li je to pogodno za ljude sa porodičnim obavezama?
- Da li ste razmislili o rodnoj perspektivi tokom pripreme budžeta projekta/programa?